

Consolidarea fiscala este necesara în România; pe lângă reducerea cheltuielilor este necesara cresterea veniturilor bugetare(raport)

Consolidarea fiscala este necesara în România, iar pe lângă reducerea cheltuielilor este necesara cresterea veniturilor bugetare în principal prin eliminarea deficientelor de colectare a TVA, arata o analiza a politicii monetare în regiune, realizata de Ella Kallai, economist sef Alpha Bank România.

"În România consolidarea fiscala este necesara. Pe lângă reducerea cheltuielilor este necesara cresterea veniturilor bugetare în principal prin eliminarea deficientelor de colectare a TVA. Comisia Europeana a estimat ca în perioada 2016 - 2020 în medie doar 64,4% din TVA datorata a fost colectata ("VAT gap in EU, 2022"), mult sub nivele atinse de tarile din regiune. Veniturile bugetare ar fi putut fi mai mari cu 2,9% sau 2,4% din PIB daca eficienta colectarii TVA s-ar fi situat la nivelul mediu din 2016 - 2020 al Bulgariei sau al celorlalte tari din regiune si astfel s-ar fi realizat reducerea mai echilibrata a deficitului bugetar în trimestrul 1 2023", se arata în Buletinul lunar al Alpha Bank Romania Macroeconomia "En detail".

Potrivit analizei, în primul trimestru din 2023 comparativ cu primul trimestru din 2022, 9 tari membre ale UE au reusit sa reduca deficitul bugetar în raport cu PIB. Din aceste 9 tari, doua au trecut pe excedent bugetar (Portugalia si Irlanda), una a ajuns la deficit zero (Croatia) si restul de 6, printre care si România, au ramas pe deficit.

Deficitul României, de 7,2% redus de la 8,1%, a fost al cincilea cel mai mare deficit în UE. În aceeași perioada, în tarile din regiune, deficitul bugetar raportat la PIB a crescut: în Ungaria cu 7,8 pp de la 3,4% la 11,2%, în Cehia cu 1,4 pp de la 4,5% la 5,9%, în Bulgaria cu 1 pp de la 1,2% la 2,2%. Polonia a trecut la deficit bugetar de 1,5% în trimestrul 1 2023 de la excedent bugetar de 0,3% în trimestrul 1 2022.

Cheltuielile bugetare raportate la PIB au scazut cu 3,7 puncte procentuale comparativ cu aceeași perioada a anului anterior, la 42,3% de la 46%. Scaderea a provenit în principal de la reducerea ponderii în PIB a remunerarii salariatilor, a prestatiilor sociale si a transferurilor de capital. Cu exceptia Bulgariei, în celelalte tari din regiune cheltuielile bugetare raportate la PIB au crescut. În Polonia cresterea a fost cea mai mica de 1,1 pp pâna la 40,1%, în Ungaria cea mai mare cu 6,3 pp pâna la 57,8%, iar Cehia a avut o crestere intermediara cu 1,9 pp pâna la 46,5%. Cresterea subventiilor si a prestatiilor sociale (cu exceptia Poloniei) raportate la PIB a majorat cheltuielile bugetare.

Conform sursei citate, pentru o reducere echilibrata a deficitului, veniturile bugetare raportate la PIB ar trebui sa creasca cu un procent asemanator celui cu care scad cheltuielile bugetare raportate la PIB. Dar, în România veniturile bugetare raportate la PIB au scazut cu 2,9 puncte procentuale - la 35,1% în trimestrul 1 2023 de la 38% în trimestrul 1 2022. Scaderea a fost determinata de reducerea ponderii în PIB a impozitelor pe venit, impozitelor pe productie si importuri si a vânzariilor de produse si servicii. Veniturile bugetare raportate la PIB au scazut si în celelalte tari din regiune cu exceptia Cehiei, dar scaderea a fost mai putin de jumătate din scaderea înregistrata de România (1,5 pp în cazul Bulgariei si Ungariei si 0,7 pp în cazul Poloniei). Ca urmare, venitul bugetar raportat la PIB din România în primul trimestru din 2023 a fost semnificativ mai redus decât în tarile din regiune (cu 2,7 pp fata de Bulgaria, 3,5 pp fata de Polonia, 5,5 pp fata de Cehia si 11,5 pp fata de Ungaria).

"Reducerea ponderii taxelor pe productie si importuri în PIB a avut loc în România si Cehia. Doar în România reducerea s-a datorat în întregime veniturilor colectate din taxa pe valoare adaugata, care raportate la PIB au scazut de la 8,4% în trimestrul 1 2022 la 7,2% în trimestrul 1 2023. Reducerea acestor venituri nu este justificata nici de evolutia consumului care determina baza de impozitare - care ca pondere în PIB a crescut la 85,5% în trimestrul 1 2023 de la 84,8% în trimestrul 1 2022 - si nici de modificarile din domeniul TVA intrate în vigoare din 1 ianuarie 2023 (Ordonanta 16/2022), care în principal au majorat cota TVA (precum pentru serviciile de restaurant, de

catering si activitati de cazare hoteliera de la 5% la 9% sau pentru bauturile nealcoolice care contin adaos de zahar de la 9% la 19%). Mai degraba deficientele de colectare si/sau cresterea evaziunii fiscale ar putea fi motivul reducerii veniturilor din TVA", sustine Ella Kallai.